

Fiskevårdsåtgärder i Kungälv kommun

Under år 2007 har vi arbetat vidare med att förbättra de fiskvägar som anlagts i de kustmynnande vattendragen. Vi har även inventerat de mindre vattendrag som mynnar ut i havet mellan Tjuvkil och Överön.

Vid översynen av de fiskvägar som byggts i Vallby å, Kollerödsbäcken, Granneby å och Ormobäcken fann vi att fiskvägarna i Vallbyån, 4 stycken var i gott skick och endast små justeringar och lite uppröjning gjordes här.

I Kollerödsbäcken reparerade vi båda fiskvägarna. Den nedersta behöver en ordentlig renovering och eventuellt behövs det borras nya hål för att sätta fast den övre stocken. För att göra detta behövs det dock ett nytt samråd med markägaren.

Nedre fiskvägen i Kollerödsbäcken (observera de böjda järnstolparna).

Fiskvägen i Grannebyån, i fallet vid Skårby kvarn, ändrades det om rejält för att underlätta för havsöringens uppvandring. Vi byggde bl a ett nytt steg för att havsöringen skulle kunna nå den översta bassängen. Även öppningen till den övre bassängen vidgades något för att minska trycket på det utströmmande vattnet vid kraftigt högvatten. Ovan det övre steget (bassängen) borrarade vi ner järn i klippan samt satte på stenar på dessa för att bromsa och samla ihop vattnet.

Fiskvägen vid Skårby vid högvattensflöde hösten 2007.

I Ormobäcken hade vi planerat att bygga två nya steg men då bäckfåran nedanför fallet dämtes upp av ett skred var det svårt att se hur första steget skulle konstrueras och tack vare uppdamningen fanns det inte längre något behov av detta steg. Det andra steget byggdes dock klart. Vi sågade även upp en öppning i det översta steget för att minska fallhöjden och koncentrera vattenflödet. Vi röjde bort mycket bråte som fastnat i fiskvägen.

Igensatt fiskväg i Ormobäcken.

Fram till årsskiftet följde vi sedan upp de utförda åtgärderna genom återkommande okulärbesiktningar i fallen och på uppströms liggande lekplatser. Fiskvägarna i Vallby å och Kollerödsbäcken fungerade mycket bra och det var gott om lekfisk på lekområdena närmast uppströms fiskvägarna.

I Grannebyån observerades endast en fisk ovanför fallet i Skårby. Om detta beror på att fiskvägen inte fungerar optimalt eller att det inte vandrar upp så mycket fisk i denna del av ån är svårt att säga. En annan orsak kan vara att det nu finns långa sträckor tillgängliga för uppvandrande havsöring och inga stationära öringar som leker själva eller deltar i havsöringens lek.

I Ormobäcken såg vi endast spår efter vad som troligtvis var öring som "grävt" i gruset ovanför fiskvägen strax nedanför det definitiva vandringshindret. Det var svårt att avgöra om öringen hade lekt eller bara provgrävt. I Ormobäcken bör det nästa år utföras ett elfiske för att utvärdera resultatet av justeringarna i fiskvägen. Likaså bör elfiskena i Grannebyån fortgå för att följa utvecklingen ovan Skårby kvarn.

Inventering av små kustmynnande vattendrag i Kungälv kommun

Vi inventerade även nio mindre kustmynnande vattendrag mellan Tjuvkil och Överön för att undersöka om de hade förutsättningar som reproduktionslokaler för havsöring. Några av dessa visade sig ha förutsättningar som lek- och uppväxtlokaler för havsöringen. Andra var för små eller hade genom omgrävningar samt nedtagning av skyddande busk- och trädriddåer förvandlats till diken igenväxta av framför allt vass. Mynningsområdet inventerades från båt och resten av vattendraget genom att vi vandrade längs med och i vattendraget och det gjordes en okulärbesiktning av hela vattendragets längd. Vattendragen har märkts ut med nummer där det nordligaste har nummer 1 och det sydligaste nr 9.

Vattendrag nr 1 mynnar ut i Tjuvkil innanför Skräddarön och var omgrävt, rätat och utdiket i hela sin sträckning. Avsaknaden av beskuggande träd och buskar var i det närmaste total. Den ursprungliga bäcken har omvandlats till ett igenväxt åkerdike som i dag saknar förutsättningar för öringreproduktion. Det finns dock vissa partier med strömmande vatten som efter omfattande biotopvård skulle kunna omvandlas till lek- och uppväxtområden för öring. Enligt muntliga uppgifter från en boende i området finns det sik i vattendraget.

Vattendrag nr 2 mynnar i Lycke kile. Lyckebacken är till stora delar igenväxt av vass då beskuggande träd och buskriddåer saknas längs stora delar av vattendraget, men på vissa sträckor är beskuggningen bättre och i både den nordliga och den södra grenen finns det avsnitt som lämpar sig som uppväxtområden för öringungar. Det finns goda lek- och uppväxtmöjligheter på en drygt 100 m lång sträcka i den sydliga grenen av Lyckebacken (se kartbilaga). Här observerades under okulärbesiktningarna gott om öringungar och under hösten rikligt med lekfisk. I den nordliga grenen av bäcken finns det små fläckar av lekmaterial i bäcken strax ovanför landsvägen vid Lycke. Bäcken är här emellertid ganska smal och vattenföringen liten. Det är osäkert om det vandrar upp någon havsöring hit och om det finns tillräckligt med vatten här för fisken under torrperioder.

I Lyckebäcken finns stor potential att stärka havsöringsbeståndet genom biotopvård såsom till exempel trädplantering, utläggning av lekgrus och natursten. Bäckens bör även förses med ett fredningsområde.

Lyckebäcken precis nedströms det goda lek- och uppväxtområdet.

Vattendrag 3 och 4 mynnar båda i Myggstaviken. Den nordliga mynnar ut vid Skogshyddan och är både rätad och igenväxt av olika sorters vattenväxter främst vass. Det fanns inga lämpliga lek- och uppväxtområden för öring. Vattendrag nr 4 mynnar ut i viken vid Myggstad. Detta vattendrag har bättre förutsättningar för öringen uppströms. Anderstorpet ökar beskuggningen och här finns områden som skulle kunna fungera som uppväxtområden för öringungar. Bäckens saknar helt lämpliga lekplatser för havsöringen. Avsaknaden av lämpligt lekgrus gör att havsöringen i dagsläget med stor sannolikhet inte kan leka i bäcken. Med biotopvård i form av grusutläggning skulle det kanske vara möjligt för havsöringen att etablera sig i bäcken.

Vattendrag nr 5 är det näst största av de inventerade vattendragen (bara Lycebäcken är större). Detta vattendrag rinner till stora delar genom ett jordbrukslandskap och beskuggande buskar och träd saknas nästan helt och bäcken är till stora delar igenväxt av främst vass. Längst upp vid Gunnarslycka finns emellertid en välbeskuggad sträcka med strömmande vatten över sten och grusbottnar. Kanske är det för högt upp i vattendraget för att det skall rinna vatten här under torrperioder. Trots att jag vid flera tillfällen under flera år varit här och tittar efter yngel på våren och lekfisk eller spår efter lek på hösten har jag inget sett. Enligt muntliga uppgifter från närboende har här tidigare funnits öring.

Vattendrag nr 6 mynnar ut i Glöskärsviken. Bäcken är längs långa delar välbeskuggad av en träd- och buskridå men har trots detta dåliga förutsättningar för öringen då fallhöjden är liten och botten nästan helt består av finsediment. Med stor sannolikhet finns det ingen havsöring i vattendraget.

Vattendragen nr 7 och 8 är små och mynnar ut i Ryskärfjorden. Det nordliga vattendraget nr 7 har förutsättningar för öringreproduktion men torkar enligt flera källor ut nästan varje år. Det södra vattendraget är litet och kulverterat långa sträckor. Här finns inga förutsättningar havsöringsreproduktion.

Vattendrag nr 9 mynnar ut i havet strax norr om lilla Överön. Dalenbäcken har bitvis sträckor som är väl lämpade som uppväxtområden för öring med korta strömsträckor och där emellan höljor där framförallt trädrötter skapar gömställen för fisk. Men det saknas lämpligt lekgrus i bäcken. Bottensubstratet består främst av lera och finsediment. En annan orsak till att ingen öring observerades i bäcken kan vara vattentillgången. Trots en nederbördsrik sommar var vattennivån mycket låg i bäcken.

Dalenbäcken.

Förslag på åtgärder i de inventerade vattendragen.

En mer omfattande undersökning under flera år med elfisken i vattendragen 4 och 9 skulle behövas för att avgöra deras status som havsöringsvattendrag. Framförallt vattendrag nr 9 är svårbedömt. I Lyckebacken vattendrag nr 2 observerades många öringungar, både årsungar och ettåriga öringar, samt lekfisk på hösten. Lyckebacken har en stor utvecklingspotential. Med biotopvård skulle den årliga produktionen av öringsmolt kunna mångdubblas. Lycke bäcken behöver förses med ett fredningsområde där den mynnar ut i havet.

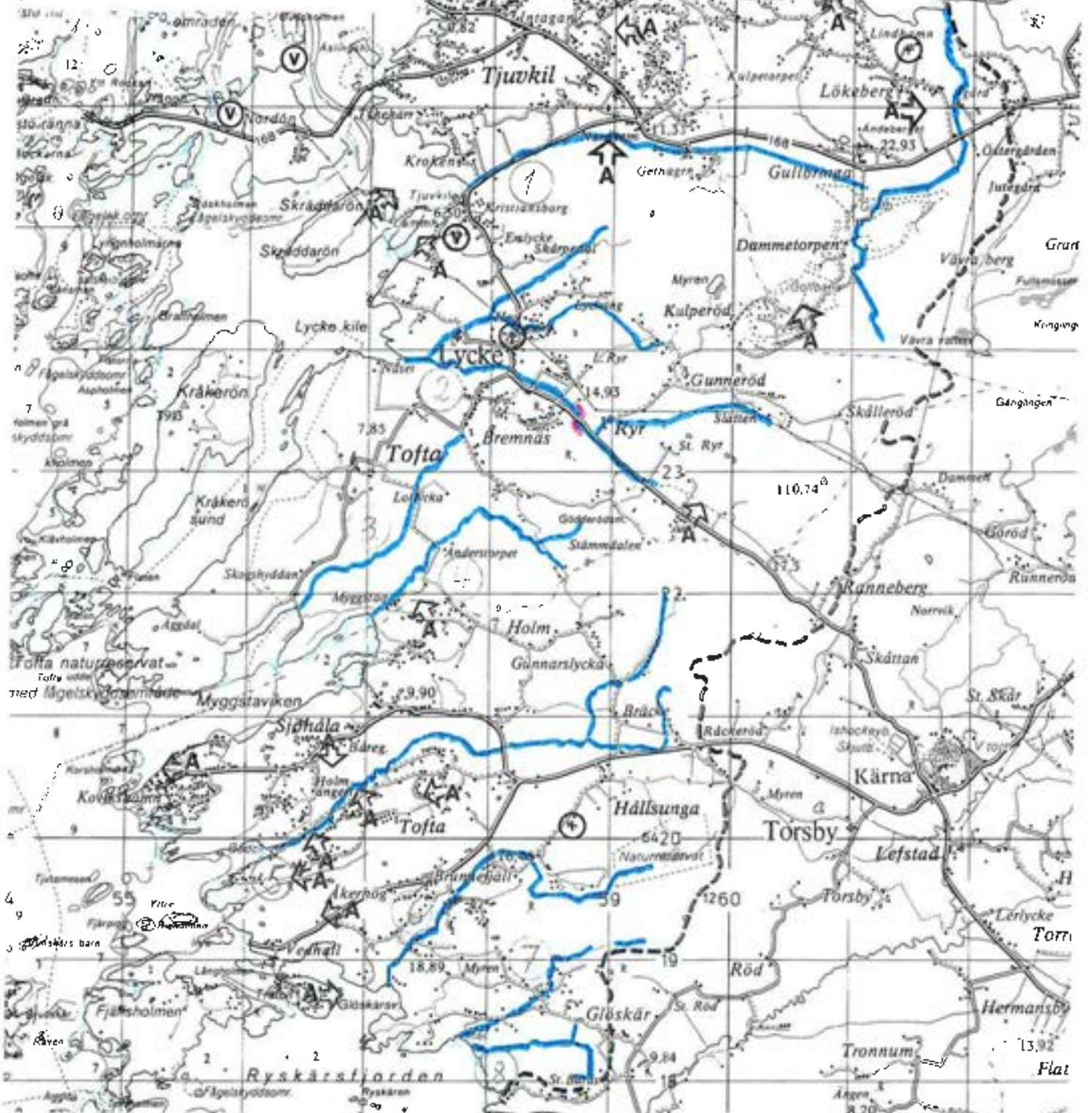
Västsveriges fiske och fiskevård. Niclas Åberg

Kustområde

Älgöfjorden

Tjuvkil - Ryskärsfjorden

Gräns för tillrinningsområde

2 Delområde

Ekologiskt särskilt känsligt område - regionalt fiskeintresse

Reproduktionsområde - lekbottnar

Vandringshinder

Mosse - myrmark

Avfallsupplag - i drift

Avfallsupplag - avslutat

Djurhållare med minst 25 djurenheter

Badplats

Bensinstation

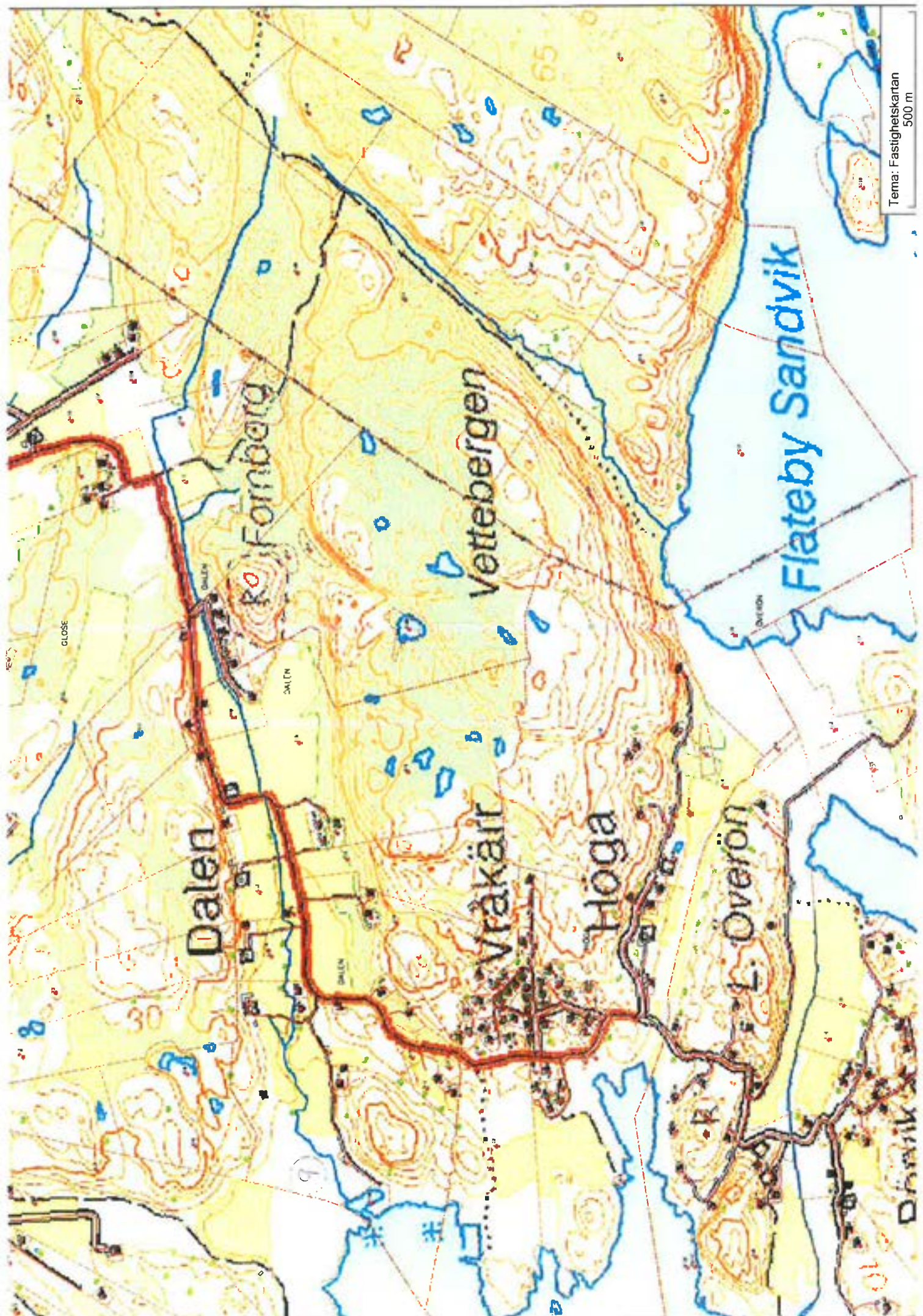
K Kommunalt avloppsreningsverk

A Avloppsanläggning för minst 10 hushåll

A Avloppsanläggning för minst 200 personer

Industriområde - verksamhet

Tema: Fastighetskartan
500 m

